

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.018.02.2015

P/15/093

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/093 Realizacja i wdrażanie Projektu Emp@tia – platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2014-2015 z uwzględnieniem okresów wcześniejszych i późniejszych, jeśli zdarzenia mające wówczas miejsce wpływały na kontrolowany okres. Dla celów porównawczych pozyskano dane z wybranych obszarów lat 2012-2013.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontrolerzy	Piotr Fatalski, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 97147 z dnia 30 listopada 2015 r. Jan Warszawski, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 97148 z dnia 30 listopada 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, al. IX wieków Kielc 3, 25-520 Kielce (dalej: Urząd).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marszałkiem Województwa Świętokrzyskiego jest od dnia 27 listopada 2006 r. Adam Jarubas. (dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Dyrektor Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kielcach (dalej: ROPS), po otrzymaniu informacji ze Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach (dalej: ŚUW), bez zbędnej zwłoki, wyznaczyła administratora lokalnego. ROPS zgłosił gotowość podłączenia systemu dziedzinnego² do Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego (dalej: CSIZS), a po otrzymaniu tzw. pakietu użytkownika zawierającego certyfikaty produkcyjne CSIZS, loginy, hasła i instrukcje instalacyjne, zapewnił podłączenie systemu dziedzinnego do CSIZS. Administrator lokalny nadał uprawnienia dla pracowników dotyczące obsługi funkcjonalności związanych z Emp@tia w systemie dziedzinnym oraz założył konta dla pracowników w Module Zarządzania Tożsamością (dalej: MZT). Administrator lokalny podczas podłączenia systemu dziedzinnego do CSIZS nie zaimportował słowników terytorialnych. Zostało to wykonane dopiero w czasie kontroli NIK. Urząd podjął działania w celu przeszkolenia pracowników z zakresu funkcjonalności systemu Emp@tia. ROPS rozpoczął wdrażanie wykorzystywania funkcjonalności Emp@tia w systemie dziedzinnym. Z uwagi na krótki czas, jaki upłynął od podłączenia systemu dziedzinnego
--------------	--

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według 3-stopniowej skali ocen jest nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie daje prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, Najwyższa Izba Kontroli stosuje ocenę opisową.

² Samodzielny i niezależny system informatyczny, stworzony do świadczenia usług dla określonego obszaru. Systemy dziedzinnowe w Projekcie Emp@tia, to systemy informatyczne wykorzystywane przez gminy, powiaty lub samorządy województw do realizacji zadań związanych z obsługą spraw dotyczących: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej. Źródło: <https://empatia.mpips.gov.pl/dla-przedsiębiorcow/systemy>

do CSIZS, pracownicy ROPS nie wykorzystywali niektórych funkcjonalności. Do ROPS nie wpłynęła żadna wiadomość za pośrednictwem poczty systemu Emp@tia. ROPS, dopiero podczas kontroli, rozpoczął sporządzanie korekt informacji w związku z otrzymaniem komunikatów wymaganych przez Centralną Bazę Beneficjentów (dalej: CBB).

Marszałek zgłosił do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (dalej: GIODO) a następnie aktualizował, dwa zbiory danych osobowych: *Wojewódzki Bank Danych o Dzieciach Oczekujących na Przysposobienie* oraz *Wojewódzki Bank Danych o Kandydatach do Przysposobienia*. W związku z brakiem informacji z GIODO o zarejestrowaniu aktualizacji ww. zbiorów, nie wprowadzono danych do aplikacji *Adopcja*. W Świętokrzyskim Ośrodku Adopcyjnym (dalej: ŚOA) wyznaczono administratora systemu *Adopcja*. Pracownicy ROPS korzystali z Centralnej Aplikacji Statystycznej (dalej: CAS) do sporządzania analiz i sprawozdań.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie do wdrożenia oraz uruchomienia sprzętu, aplikacji i systemów informatycznych oraz funkcjonalności związanych z projektem Emp@tia

Opis stanu
faktycznego

1.1. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym³ Urzędu, ROPS działa w strukturze Urzędu, jako departament. Urząd nie otrzymał żadnej korespondencji z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (dalej: MPiPS) dotyczącej projektu Emp@tia, poza informacjami kierowanymi za pośrednictwem CAS do wszystkich jej użytkowników. Również firma Sygnity S.A., dostawca systemu dziedzinnego, nie przekazywała informacji dotyczących ww. projektu. Pierwsze pismo dotyczące projektu Emp@tia (z ŚUW) wpłynęło do Urzędu 22 września 2015 r. Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Społecznej ŚUW poinformował w nim m.in., że podstawowym celem projektu Emp@tia jest utworzenie CSIZS, którego nadrzędnym zadaniem będzie zapewnienie możliwości wymiany informacji (danych) pomiędzy różnymi systemami informacyjnymi zabezpieczenia społecznego i rodziny oraz innymi systemami administracji publicznej, odsyłając po szczegółowe informacje na stronę internetową MPiPS: <https://empatia.mpips.gov.pl>. (dowód: akta kontroli str. 8-13, 503)

Urząd nie uczestniczył w pilotażowym podłączaniu systemów dziedzinnych do CSIZS, ani testach sprzętu i oprogramowania w powyższym zakresie. (dowód: akta kontroli str. 503)

Marszałek wyjaśnił m.in., że z informacji uzyskanych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynika, iż podłączenie systemów dziedzinnych do Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego w wersji pilotażowej dla Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej nie miało miejsca. (dowód: akta kontroli str. 305-306, 309)

Urząd nie upowszechniał informacji dotyczących projektu Emp@tia. Przeprowadzone podczas kontroli oględziny wykazały, że w miejscach przeznaczonych do zamieszczania materiałów promocyjnych i informacyjnych, brak było materiałów dotyczących ww. projektu. Również na stronie internetowej Urzędu www.sejmik.kielce.pl nie zamieszczono żadnych informacji o projekcie Emp@tia. Urząd nie otrzymał z MPiPS żadnych materiałów informacyjnych (np. ulotek) dotyczących projektu Emp@tia, celem rozpowszechnienia wśród interesantów. (dowód: akta kontroli str. 14-19, 503)

³ Stanowiący załącznik do następujących Uchwał Zarządu Województwa Świętokrzyskiego: Nr 841/11 z dnia 30 grudnia 2011 r.; Nr 1278/12 z dnia 8 sierpnia 2012r.; Nr 1786/13 z dnia 28 marca 2013r.; Nr 1800/13 z dnia 3 kwietnia 2013r.; Nr 2550/14 z dnia 20 lutego 2014r.; Nr 2870/14 z dnia 9 lipca 2014r.; Nr 2883/14 z dnia 16 lipca 2014r.; Nr 2930/14 z dnia 6 sierpnia 2014r.; Nr 2993/14 z dnia 3 września 2014r.; Nr 3032/14 z dnia 17 września 2014r.; Nr 1/14 z dnia 5 grudnia 2014r.; Nr 63/14 z dnia 17 grudnia 2014r.; Nr 335/15 z dnia 15 kwietnia 2015r.; Nr 764/15 z dnia 14 października 2015r. oraz Nr 822/15 z dnia 5 listopada 2015r.

Marszałek wyjaśnił: z posiadanych informacji wynika, iż ŚUW zajmował się rozpowszechnianiem informacji o projekcie. Natomiast do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach nie zostały przekazane żadne materiały informacyjne ani również wytyczne dotyczące rozpowszechniania informacji dotyczących platformy komunikacyjnej Emp@tia. (dowód: akta kontroli str. 306-307)

Urząd nie wprowadził rozwiązań organizacyjnych zapewniających równorzędne traktowanie korespondencji dotyczącej projektu Emp@tia, wpływającej do ROPS za pomocą komunikatorów Statystycznej Aplikacji Centralnej (dalej: SAC), a następnie CAS z pozostałą korespondencją wpływającą do jednostki. (dowód: akta kontroli str. 21-50)

Marszałek wyjaśnił: pismami z dnia 24 stycznia 2014r. oraz z dnia 06 marca 2014 r. Urząd został poinformowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej o wprowadzeniu aplikacji CAS jako systemu stosowanego w sprawozdawczości. Pracownicy merytoryczni Urzędu przeszli instruktaż, dotyczący przekazywania sprawozdań resortowych i zbiorów centralnych w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Szkolenie, które odbyło się w I połowie 2014r. i dotyczyło tylko obsługi procesu sprawozdawczego. Tym samym aplikacja statystyczna jest używana wyłącznie do celów sprawozdawczych i uzyskiwania informacji statystycznych. (dowód: akta kontroli str. 307, 310-311)

W skrzynkach pocztowych pracowników ROPS, działających w CAS, znajdowały się cztery informacje dotyczące projektu Emp@tia przesłane przez MPiPS. Dnia 2 kwietnia 2013 r. Departament Informatyki MPiPS, poinformował o rozsyłaniu ulotek informujących o projekcie Emp@tia. Dnia 10 października 2013 r. MPiPS złożyło zapytanie ofertowe na wykonanie prac testera związanych z dostosowaniem systemów dziedzinowych z podobszaru Świadczenia rodzinne do zmian w oprogramowaniu, na potrzeby integracji z produktami projektu Emp@tia. Zaproszenie na konferencję dotyczącą realizacji portalu Emp@tia oraz Rejestru Jednostek Pomocy Społecznej MPiPS rozesłało 9 grudnia 2013 r. Ostatnią wiadomość MPiPS dostarczyło 15 czerwca 2015 r. w której wskazano usługi jakie zostały udostępnione w CSIZS oraz zachęcano do korzystania z usługi pocztowej za pośrednictwem CSIZS. (dowód: akta kontroli str. 467-473)

1.2. Pracownicy Oddziału Koordynacji Świadczeń Rodzinnych ROPS, wykorzystujący w swojej pracy system dziedzinowy, który podłączony jest do CSIZS, nie uczestniczyli w żadnych szkoleniach dotyczących powyższej platformy. Nie odbyli również żadnego szkolenia wewnętrznego oraz instruktażu w zakresie udostępnionych funkcjonalności systemu Emp@tia za pomocą posiadanego przez Urząd systemu dziedzinowego, tj. programu do obsługi świadczeń rodzinnych firmy Sygnity S.A. o nazwie *Oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych (SR)* (dalej: *System SR*). W żadnym szkoleniu nie uczestniczył również informatyk, który pełnił funkcję administratora lokalnego systemu. (dowód: akta kontroli str. 51-65)

W *Systemie SR* udostępniony był podręcznik użytkownika, który zawierał informacje dotyczące współpracy systemu z platformą Emp@tia. W podręczniku użytkownika opisano zasady:

- użytkownika poczty elektronicznej systemu Emp@tia;
- weryfikacji danych w CBB;
- weryfikacji danych z wykorzystaniem systemów zewnętrznych. (dowód: akta kontroli str. 66-105)

Na platformie E-learningowej systemu Emp@tia znajdowały się następujące moduły:

- zestaw lekcji omawiających sposoby korzystania z platformy szkoleniowej i administrowania tą platformą;
- zestaw lekcji pokazujących obsługę funkcjonalności dostępnych w programie OTM;
- szkolenia dostępne po zalogowaniu (film pokazujący zasady uzyskania dostępu do platformy szkoleniowej oraz sposób logowania użytkowników).

W ROPS wytypowano cztery osoby do e-learningu i 26 listopada 2015 r. nadano im uprawnienia. (dowód: akta kontroli str. 107, 109, 121, 129-132)

Urząd skierował na szkolenie z zakresu nowelizacji świadczeń rodzinnych w 2016 r. dwóch pracowników. Szkolenie odbyło się 4 stycznia 2016 r. W programie szkolenia przewidziano informacje dotyczące projektu Emp@tia, samodzielnego gromadzenia informacji oraz wniosków elektronicznych. Koszt szkolenia wynosił 349 zł od osoby. (dowód: akta kontroli str. 133-137)

Dyrektor ROPS wyjaśniła: ROPS, pismem ŚUW – Wydział Polityki Społecznej (dalej: WPS) z dnia 22 września 2015r. znak: PS.VI.1230.6.2015 został poinformowany, iż w terminie późniejszym zostaną przekazane informacje dotyczące sposobu korzystania i pozyskiwania danych z Systemu Emp@tia. Dnia 18 listopada 2015r. Pani [...] ⁴ – inspektor, uzyskała informację od pracownika Wydziału Polityki Społecznej ŚUW – Pana [...] ⁵, iż nie zostały przekazane żadne informacje z MPIPS dotyczące sposobu pozyskiwania i korzystania z informacji w Systemie. Następnie pismem z dnia 31 grudnia 2015r. znak ROPS.II.9165.86.2015.MB ROPS zwrócił się do WPS ŚUW z prośbą o przekazaniu informacji wytycznych dla ROPS z zakresu wykorzystania portalu Emp@tia. Do dnia 5 stycznia 2016r. nie wpłynęła żadna odpowiedź, jak również nie zostały przekazane żadne materiały. Z uwagi na brak informacji, dotyczących planowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej szkoleń z zakresu funkcjonalności portalu Emp@tia, ROPS pismem z dnia 23 listopada 2015r. znak: ROPS-II.9165.75.2015.MB zwrócił się do Biura Kadr i Rozwoju Zawodowego Urzędu z prośbą o pokrycie kosztów uczestnictwa w szkoleniu nt. nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz zagadnień dotyczących portalu Emp@tia, organizowanym przez firmę Ośrodek Twórczej Interwencji z siedzibą w Krakowie. W/w szkolenie odbyło się dnia 4 stycznia 2016r. Z uwagi na fakt, iż w płatnym szkoleniu wzięło udział jedynie dwóch pracowników ROPS, dnia 8 stycznia 2016r. zaplanowano spotkanie informacyjne, na którym pracownicy przeszkoleni przełączą pozostałym pracownikom Oddziału Koordynacji Świadczeń Rodzinnych zagadnienia przedstawione na szkoleniu. (dowód: akta kontroli str. 482-483, 487-494)

1.3. Urząd wykorzystywał System SR posiadający świadectwo zgodności znak 2/1.03-2-0.0 wydane przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

WPS ŚUW w dniu 22 września 2015 r. poinformował o konieczności podłączenia przez Urząd ww. systemu informatycznego do obsługi świadczeń rodzinnych do CSIZS, który został utworzony w ramach Projektu Emp@tia, przesyłając jednocześnie drogą elektroniczną, procedury dotyczące wdrożenia CSIZS oraz wzór *Zgłoszenia gotowości do podłączenia*, celem jego wypełnienia przez Urząd. W piśmie wskazano, że przyłączenie powinno się odbyć w pierwszej połowie października 2015 r.

W dniu 29 września 2015 r. Urząd przekazał *Zgłoszenia gotowości do podłączenia* do ŚUW, w którym wskazano, że Urząd realizuje świadczenia rodzinne za pomocą Systemu SR firmy Sygnity S.A. w wersji 2-1.2 od 30 listopada 2011 r. Jako administratora lokalnego wyznaczono [...] ⁶ - głównego specjalistę, informatyka zatrudnionego w Oddziale Obsługi Informatycznej Urzędu od 2005 r. (dowód: akta kontroli str. 12-13, 138-140)

W dniu 30 września 2015 r. administrator lokalny otrzymał od administratora wojewódzkiego:

- zgłoszenie gotowości do podłączenia jednostki terenowej (dalej: JT) do CSIZS;
- tzw. certyfikaty produkcyjne CSIZS;
- loginy i hasła tymczasowe do MZT;
- instrukcję podłączenia systemu dziedzicznego JT do CSIZS;

⁴ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

⁵ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

⁶ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

- procedury podłączenia JT do CSIZS – perspektywa administratora lokalnego;
- instrukcję konfigurowania ustawień systemu świadczenia, dotyczących komunikacji z CSIZS;
- instrukcję pierwszego logowania w CSIZS;
- pakiet informacji dla JT umożliwiający podłączenie do CSIZS;
- wytyczne organizacyjno-techniczne warunkujące podłączenia JT do CSIZS;
- instrukcję nadawania użytkownikom systemu świadczenia uprawnień, dotyczących komunikacji z systemem Emp@tia. (dowód: akta kontroli str. 141-167)

1.4. Administrator lokalny wczytał ważny certyfikat systemu Emp@tia i podłączył System SR do CSIZS. Certyfikat systemu dziedzicznego był ważny od 26 października 2015 r. do 26 października 2017 r., a certyfikat systemu Emp@tia od 14 października 2013 r. do 14 października 2018 r. W systemie, ustawiono na godz. 17.00 codzienne sprawdzanie niezgodności wykrytych w CBB, a import słowników terytorialnych z terenu działania jednostki ustawiono na godz. 9.00. (dowód: akta kontroli str. 106-108)

[...] ⁷ wyjaśnił: *przed podłączeniem systemu Emp@tia żadnych szkoleń nie odbyłem, a wiedzę na temat programu uzyskałem z podręcznika użytkownika znajdującego się w programie oraz instrukcji konfiguracyjnej otrzymanej mailem od pana [...]* ⁸ (red. administrator wojewódzki). *Nadmieniam, że powyższe materiały były nieaktualne. Wskazane w instrukcji konfiguracyjnej menu nie zgadzało się z faktycznym menu w programie (było: Administracja>Narzędzia>Ustawienia systemowe, a jest Administracja>Kontrola>ustawienia systemowe). Problem był tym większy iż wskazane w instrukcji menu istniało tylko służyło do innych celów.* (dowód: akta kontroli str. 64-65)

Aktualna wersja *Współpracy oprogramowania do obsługi Świadczeń rodzinnych (SR) i Funduszu alimentacyjnego (FA) z CSIZS Emp@tia* została zamieszczona na stronie internetowej Sygnity S.A. www.public.sygnity.pl w dniu 30 grudnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 480)

Wszystkim pracownikom Oddziału Koordynacji Świadczeń Rodzinnych ROPS administrator lokalny nadał role (uprawnienia) o nazwie *Administracja w Systemie SR*, co zapewniało dostęp do wszystkich funkcji systemu SR związanych z systemem Emp@tia.

W MZT były utworzone konta dla 18 użytkowników, w tym informatyka oraz 17 pracowników Oddziału Koordynacji Świadczeń Rodzinnych, tj. wszystkim za wyjątkiem przebywających na długotrwałym zwolnieniu lekarskim. W MZT wszystkim 18 użytkownikom przypisano role *Czytelnik PIU – obszar świadczeń rodzinnych*, a informatykowi, dodatkowo, również role *Administrator lokalny*. Hasła użytkowników były ważne do 31 grudnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 106-107, 110-120)

Administrator lokalny poinformował, że uprawnienia pracownikom Oddziału Koordynacji Świadczeń Rodzinnych do systemu Emp@tia przyznał w listopadzie 2015 r. Ponadto wyjaśnił: *opóźnienie w nadawaniu uprawnień wynikało z braku informacji dotyczących sposobu nadawania uprawnień. Myślałem, że wystarczające są uprawnienia nadane w programie Świadczenia Rodzinne. Dopiero później pan [...]* ⁹ *poinformował mnie telefonicznie, że należy założyć konta użytkownikom na portalu MZT. Pierwszego użytkownika wprowadziłem pod nadzorem pana [...]* ¹⁰ *w ŚUW.* (dowód: akta kontroli str. 64-65)

⁷ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

⁸ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

⁹ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

¹⁰ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

Wykonano import słowników z systemu Emp@tia. Po otwarciu listy słowników terytorialnych brak było danych. (dowód: akta kontroli str. 106-107, 122)

[...] ¹¹ wyjaśnił: *słowniki zaktualizowałem w dniu instalacji platformy Emp@tia. Nie wiem dlaczego słowniki terytorialne (TERYTx) są puste. W instrukcji instalowania nie ma informacji o konieczności ich zaimportowania z innego miejsca.* (dowód: akta kontroli str. 65)

Administrator lokalny poinformował administratora wojewódzkiego o zakończeniu procedury podłączenia systemu dziedzicznego telefonicznie 26 października 2015 r. a za pomocą poczty elektronicznej 19 listopada 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 64, 168)

MPiPS pismem znak: DSR-I-074-71-1-PW/13 z 21 stycznia 2013 r. zwróciło się do Marszałka o wyznaczenie, w terminie do 31 stycznia 2013 r. osób, które na poziomie Samorządu Województwa Świętokrzyskiego miały pełnić funkcję lidera w zakresie wdrażania systemu teleinformatycznego do obsługi procedur przysposobienia w Świętokrzyskim Ośrodku Adopcyjnym w Kielcach ¹² (dalej: ŚOA). Zadaniem liderów miało być wspomaganie wdrażania systemu w ŚOA. W dniu 29 stycznia 2013 r. Marszałek wskazał dwóch pracowników ŚOA, jako liderów w zakresie wdrażania systemu informatycznego do obsługi procedur przysposobienia na poziomie Samorządu. Liderzy nie wykonywali żadnych zadań, ponieważ do czasu zakończenia niniejszej kontroli nie wdrożono systemu *Adopcja*. (dowód: akta kontroli str. 344-352, 462-464)

MPiPS pismem znak: DSR-I-074-692-PW/13 z dnia 10 maja 2013 r. poinformował Marszałka m.in. o tym, że rolą Urzędu było nadawanie uprawnień dostępu do systemu. Wskazano również, że należy podpisać z MPiPS umowę powierzenia danych osobowych. ŚOA miało być zobligowane do wprowadzenia do systemu informacji na temat wszystkich dzieci, które mogą być przysposobione oraz informacji na temat kandydatów do przysposobienia dziecka. MPiPS poinformowało, że rozpoczęcie korzystania z tego systemu nie zastępuje papierowego obrotu dokumentów. Odpowiedzialność Urzędu za zakładanie kont w systemie teleinformatycznym *Adopcja* wynikało również z pisma MPiPS znak: DSR-I-074-540-1-AK/14 z dnia 28 września 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 353-367, 382-383, 462-464)

W odpowiedzi na pismo MPiPS znak: DI-II-0431-2(163)-KDB/14 z dnia 14 października 2014 r. Marszałek wyznaczył 31 października 2014 r. [...] ¹³ – kierownika Oddziału Obsługi Informatycznej Urzędu, na administratora w systemie *Adopcja*. (dowód: akta kontroli str. 384-386, 462-466)

MPiPS 24 listopada 2014 r. poinformowało [...] ¹⁴ o założeniu dla niego konta o uprawnieniach administratora w systemie *Adopcja* na poziomie Urzędu. (dowód: akta kontroli str. 387)

[...] ¹⁵ wyjaśnił: *od dnia założenia dla niego konta w ww. systemie nie był on uczestnikiem żadnych szkoleń lub narad z tego zakresu w MPiPS.* (dowód: akta kontroli str. 409)

1.5. W Systemie SR występowały następujące funkcjonalności związane z systemem Emp@tia:

- weryfikacja danych osobowych w CBB;
- weryfikacja pobierania świadczeń w innych jednostkach terenowych;

¹¹ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

¹² ŚOA działa na prawach departamentu Urzędu

¹³ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

¹⁴ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

¹⁵ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

- weryfikacja danych osobowych w rejestrze PESEL;
- weryfikacja orzeczenia o niepełnosprawności w systemie EKSMOoN;
- weryfikacja danych o bezrobociu w AC Rynek Pracy;
- weryfikacja danych pojazdu w systemie CEPIK;
- weryfikacja danych kierowcy w systemie CEPIK;
- weryfikacja danych o dochodach w systemie informatycznym MF;
- weryfikacja danych o ubezpieczeniu w systemie ZUS;
- weryfikacja danych w systemie o firmie w systemie CEIDG;
- weryfikacja danych podmiotu w systemie KRS;
- poczta elektroniczna;
- obsługa niezgodności zgłoszonych do CBB;
- obsługa niezgodności wykrytych przez CBB;
- wysyłanie informacji do CBB;
- korekta informacji wymaganych przez CBB. (dowód: akta kontroli str. 169-170)

Oględziny systemu dokonano w dniu 9 grudnia 2015 r. na przykładzie wniosku ROPS-II.913.256.6.2015. Dane z wniosku zostały zweryfikowane w rejestrach PESEL, EKSMOoN, AC Rynek, EPodatki, CEIDG oraz KRS. System nie dokonał weryfikacji pobierania świadczeń w innych jednostkach terenowych, po połączeniu się z serwerem Emp@tia wykazał błąd (*Error code 403: brak uprawnień*). Powyższy błąd pojawił się również podczas próby weryfikacji danych w systemie informatycznym ZUS. Weryfikacja danych o kierowcy i pojazdach w systemie CEPIK nie została przeprowadzona, pojawił się komunikat: *połączenie z systemem zewnętrznym CEPIK jest nieaktywne*. (dowód: akta kontroli str. 169-197)

Help Desk Systemu SR, w odpowiedzi na zgłoszone przez ROPS zapytania dotyczące niezwyfikowania danych przez niektóre systemy zewnętrzne wyjaśnił, że usługi dotyczące weryfikacji pobierania świadczeń w innych jednostkach terenowych oraz weryfikacji danych o ubezpieczonych w ZUS nie są jeszcze włączone. W przypadku braku odpowiedzi z systemu CEPIK Help Desk wyjaśnił, że komunikat wysyłany jest przez system CEPIK i problem nie leży po stronie systemu dziedzicznego. (dowód: akta kontroli str. 198-231)

System SR nie posiadał modułu komunikacji ze Wspólnotowym Systemem Elektronicznej Wymiany Danych.

System SR umożliwiał zarejestrowanie danych z formularzy przysyłanych z innego państwa oraz wygenerowania, w postaci formularza, zapytania skierowanego do innego państwa. System posiadał trzy rodzaje druków unijnych: typu E, typu F i typu R. W systemie na rozwijalnej liście znajdowało się dziewięć druków typu E¹⁶, 27 druków typu F¹⁷ i cztery druki typu R¹⁸. System SR nie posiadał funkcjonalności odbierania formularzy unijnych wpływających elektronicznie oraz przekazywania ich do właściwych instytucji za pomocą poczty elektronicznej. (dowód: akta kontroli str. 66-105, 110-117, 122, 171, 239-243)

1.6. Dostęp do aplikacji CAS w okresie objętym kontrolą posiadało siedmiu pracowników ROPS.

Dostęp do PIU posiadało 18 pracowników ROPS (w tym informatyk), natomiast do aplikacji *Adopcja* żaden z pracowników nie posiadał nadanych uprawnień.

[...] ¹⁹ poinformował, że nie nadawał uprawnień w systemie *Adopcja*, ponieważ *warunkiem koniecznym wykonania takiego działania będzie przyjęcie ww. systemu do tzw. eksploatacji „produkcyjnej”, po zakończeniu wszelkich formalności w tym m.in. podpisanie stosownej*

¹⁶ E401, E402, E403, E405, E406, E407, E411 i E001.

¹⁷ Od F001 do F027.

¹⁸ R001, R002, R017 i R018

¹⁹ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

umowy przez MPiPS oraz zakończenie procedur wynikających z ustawy o ochronie danych osobowych. (dowód: akta kontroli str. 118, 474)

1.7. W dniu 9 stycznia 2012 r. Marszałek zgłosił do GIODO dwa zbiory danych osobowych: *Wojewódzki Bank Danych o Dzieciach Oczekujących na Przysposobienie* oraz *Wojewódzki Bank Danych o Kandydatach do Przysposobienia Dziecka*. Urząd posiadał zaświadczenia GIODO o zarejestrowaniu ww. zbiorów danych osobowych z dnia 26 kwietnia 2012 r. Ww. zbiory nie były prowadzone z wykorzystaniem systemu adopcja. (dowód: akta kontroli str. 330-343, 462-464)

MPiPS pismem znak DI-II-0403-2-4-AG/13 z dnia 14 sierpnia 2013 r. wystąpił do Marszałka z prośbą o podpisanie umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych w systemie SAC-Adopcja. Dnia 9 września 2013 r. Marszałek przesłał do MPiPS dwa egzemplarze podpisanej umowy: *Powierzenia przetwarzania danych osobowych w Statystycznej Aplikacji Centralnej (moduł Adopcja)*. Jednak MPiPS nie podpisało umowy, bowiem wycofało się z jej realizacji. (dowód: akta kontroli str. 368-373, 462-464)

MPiPS pismem znak DSR-I-074-540-1-AK/14 z dnia 28 września 2014 r. poinformowało Marszałka, że warunkiem koniecznym do rozpoczęcia wprowadzania, w systemie CAS (zastępującym SAC) aplikacji Adopcja, danych zasilających (tj. informacji na temat wszystkich dzieci, które mogą zostać przysposobione) było uzyskanie od GIODO potwierdzenia dokonania rejestracji aktualizacji zbioru danych osobowych. W związku z powyższym MPiPS wystąpiło do Marszałka, aby zgłosił poprzez ŚOA aktualizację prowadzonych zbiorów danych osobowych do GIODO. (dowód: akta kontroli str. 374-383, 462-464)

GIODO, na wniosek MPiPS, zarejestrowało w ogólnopolskim jawnym rejestrze danych osobowych zbior o nazwie: *Postępowanie Adopcyjne*. W związku z powyższym Marszałek w dniu 29 października 2015 r. zgłosił do GIODO zmiany w zarejestrowanym zbiorze danych o nazwie: *Wojewódzki Bank Danych o Dzieciach Oczekujących na Przysposobienie*. (dowód: akta kontroli str. 388-390, 394-399, 462-464)

Dyrektor ŚOA Anna Sokołowska-Smołkowska: *zgłaszając 9 stycznia 2014 r. zbiory danych osobowych do GIODO zaznaczyliśmy w punkcie 15: „zbiór danych osobowych przetwarzany będzie z użyciem systemu informatycznego”. W tym czasie nie było wytycznych jaki system będzie wprowadzony. W związku z powyższym otrzymując pismo z MPiPS z dnia 29 września 2014 r., znak: DSR-I-074-540-1-Ak/14, wskazujące na dokonanie aktualizacji zbiorów danych w GIODO, ze względu na wprowadzenie systemu teleinformatycznego „Adopcja” uznaliśmy, że nie ma potrzeby ponownej rejestracji aktualizacji w/w zbiorów. Aktualizację zbiorów danych osobowych podjęliśmy w dniu 29 października 2015 r., po otrzymaniu pisma z MPiPS z dnia 9 października 2015 r., znak: DSR. I.8304.22.2015.AK, ze względu na nowelizację ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej²⁰. (dowód: akta kontroli str. 536)*

1.8. W latach 2013-2015 Urząd nie ponosił wydatków związanych z podłączeniem systemów dziedziny do CSIZS oraz przygotowaniem do korzystania z udostępnionego sprzętu i aplikacji. (dowód: akta kontroli str. 409, 465-466)

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegającą na niezaimportowaniu przez administratora lokalnego słowników terytorialnych TERYT²¹ podczas podłączenia systemu dziedziny do systemu Emp@tia. Ww. słowniki, pomimo dokonania ich importu z systemu Emp@tia nie zostały pobrane, a tym samym nie aktualizowały się automatycznie (dowód: akta kontroli str. 106-107, 122)

²⁰ Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.

²¹ Krajowy Rejestr Urzędowy Podziału Terytorialnego Kraju.

[...] ²² wyjaśnił: podczas instalowania systemu Emp@tia postępowalem zgodnie z procedurami przekazanymi mi poprzez pocztę elektroniczną przez koordynatora Pana [...] ²³ (ŚUW) (...). Zgodnie z instrukcjami, jedną z czynności do wykonania było zaakceptowanie polecenia: „Do poprawnej komunikacji z systemem Emp@tia niezbędne są słowniki.. Czy wykonać teraz import słowników z systemu Emp@tia? (T/N)”. Po udzieleniu odpowiedzi twierdzącej (naciśnięcie „T”), nastąpił automatyczny import, zakończony komunikatem o poprawnym pobraniu słowników. Brak było jakichkolwiek instrukcji do innych, dodatkowych czynności w tym względzie. Co prawda, niektóre ze słowników okazały się być „puste” (dotyczyło to słowników terytorialnych („TERYT”), ale również „SL_Program_AC”, „SL_Rodzaj_swiadczenia_ZUS”), ale nie miałem żadnych podstaw żeby przypuszczać, że słowniki są w jakikolwiek sposób niekompletne (w końcu komunikat o poprawnym pobraniu słowników o czymś przecież informuje). Podkreślam, że nie byłem w jakikolwiek sposób szkolony lub instruowany: jak pracuje system Emp@tia, do czego służy, jak dokładnie przebiega proces instalowania, czym się kończy i jakie działania winien podjąć administrator na etapie instalacji i po nim (w trakcie bieżącej eksploatacji). W trakcie prowadzonej kontroli, kontrolujący zwrócił uwagę na „puste” słowniki terytorialne, dlatego ze swojej strony zwróciłem się do koordynatora ŚUW o wyjaśnienia w tym względzie i zostałem odesłany do użytkownika z jednej z gmin, który tematem zajmuje się dłużej i w związku z tym jego doświadczenie jest znacząco większe. Korzystając ze stałej konsultacji telefonicznej, po kilku próbach, udało się zaimportować słowniki terytorialne (opcja: Administracja -> Emp@tia -> Słowniki systemu Emp@tia -> Lista słowników terytorialnych -> Pobierz elementy z systemu Emp@tia) w zakresach, które nas interesują, jak również poznać zasadę działania powyższego importu, nadmieniam, że niestety w instrukcjach łączenia systemów SR i Emp@tia, nie było o tym informacji (załącznik: zrzut ekranu „Słowniki terytorialne powiatów i gmin”). (dowód: akta kontroli str. 327-329) Podczas kontroli słowniki terytorialne zostały pobrane i zainstalowane. (dowód: akta kontroli str. 329)

Ocena częściowa

Urząd, po otrzymaniu informacji z ŚUW, bez zbędnej zwłoki, zgłosił gotowość podłączenia systemu dziedzicznego do CSIZS, a po otrzymaniu tzw. pakietu użytkownika zawierającego certyfikaty produkcyjne CSIZS, loginu, hasła i instrukcji instalacyjnych podłączył System SR do CSIZS. Administrator lokalny nadał uprawnienia dla pracowników w Systemie SR dotyczące obsługi funkcjonalności związanych z Emp@tia oraz założył konta dla pracowników w MZT. Administrator lokalny podczas podłączenia Systemu SR do CSIZS nie zaimportował słowników terytorialnych, co zostało dokonane dopiero podczas kontroli. Zarówno administrator lokalny jak i 17 pracowników wykonujących czynności w Systemie SR nie zostali przeszkoleni w zakresie współpracy programu Świadczenia rodzinne z CSIZS do rozpoczęcia niniejszej kontroli. Urząd występował z zapytaniami o materiały szkoleniowe do ŚUW, a kiedy ich nie otrzymał skierował dwóch pracowników na szkolenie na własny koszt.

Marszałek zgłosił do GIODO dwa zbiory danych osobowych Wojewódzki Bank Danych o Dzieciach Oczekujących na Przysposobienie oraz Wojewódzki Bank Danych o Kandydatach do Przysposobienia. W ŚOA wyznaczono administratora oraz liderów systemu Adopcja.

2. Wykorzystanie udostępnionego sprzętu, aplikacji i systemów informatycznych oraz funkcjonalności związanych z projektem Emp@tia podczas realizacji zadań

Opis stanu faktycznego

2.1. Od podłączenia Systemu SR do CSIZS do dnia 28 grudnia 2015 r. do godziny 8:39 (pobranie danych z systemu) system odnotował w rejestrze 4.992 zdarzenia, dotyczące

²² Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

²³ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

komunikacji z CSIZS. Pierwszej aktualizacji danych beneficjenta Systemu SR dokonał automatycznie w CBB dnia 27 października 2015 r. ROPS po raz pierwszy zweryfikował dane beneficjenta w systemach zewnętrznych 17 listopada 2015 r. (weryfikacja w rejestrze PESEL). Do 28 grudnia 2015 r. ROPS korzystał z następujących możliwości CSIZS:

- weryfikacji danych osobowych w rejestrze PESEL (95 razy, w tym trzykrotnie w listopadzie 2015 r., tj. przed rozpoczęciem kontroli);
- weryfikacji danych osobowych beneficjenta w CBB (19);
- weryfikacji występowania beneficjenta w CBB (19);
- weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności w systemie EKSMOON (11);
- udostępnienia danych z AC Rynek Pracy (8);
- udostępnienia danych z orzeczenia o niepełnosprawności w systemie EKSMOON (3);
- udostępnienia danych o dochodach z systemu informatycznego MF (4);
- udostępnienia danych z KRS (2);
- udostępnienia danych z CEIDG (1). (dowód: akta kontroli str. 249)

Weryfikację danych w CBB oraz systemach zewnętrznych można było przeprowadzić jedynie dla osoby, która posiadała zarejestrowany wniosek dotyczący przyznania świadczeń rodzinnych (lub wniosek o zmianę świadczenia), bądź osoba ta była wskazana we wniosku o przyznanie świadczeń rodzinnych jako członek rodziny. (dowód: akta kontroli str. 169-197)

Szczegółowym badaniem wykorzystania udostępnionych w Systemie SR funkcjonalności objęto 30 spraw²⁴ rozpatrzonych przez ROPS po podłączeniu ww. programu do CSIZS. Spośród ww. spraw, w ośmiu (26,6%) dokonano weryfikacji danych za pomocą CSIZS. W jednej sprawie dokonano weryfikacji tożsamości w CBB oraz danych osobowych w rejestrze PESEL, a w siedmiu zweryfikowano dane osobowe w rejestrze PESEL. W pozostałych 22 sprawach ROPS nie korzystał z możliwości weryfikacji danych za pomocą platformy Emp@tia. (dowód: akta kontroli str. 250-251)

Dyrektor ROPS Barbara Jakacka-Green wyjaśniła: *pismem z dnia 22 września 2015r. znak: PS.VI.1230.6.2015 ŚUW – WPS poinformował, iż w terminie późniejszym zostaną przekazane informacje dotyczące sposobu korzystania i pozyskiwania danych z Systemu. Do dnia dzisiejszego żadne materiały nie zostały przekazane. (...) Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia z dnia 28 listopada 2003 roku²⁵ wniosek składa się w urządzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania. W przypadku ustalenia, iż w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń rodzinnych, wniosek jest przekazywany na podstawie art. 23a ww. ustawy w celu rozpatrzenia przez marszałka województwa. Kompletny wniosek winien zostać przekazany do marszałka województwa. (...) W większość badanych przez kontrolujących spraw (...), odmówiono prawa do świadczeń rodzinnych. Zgodnie z definicją umieszczoną na stronie internetowej portalu informacyjno – usługowego Emp@tia (...) przy pomocy systemu CBB można zweryfikować: czy osoba zwracająca się o pomoc nie korzysta już w innym miejscu Polski z pomocy państwa. Z uwagi na odmowę prawa do świadczeń rodzinnych nie zachodziła potrzeba weryfikacji wnioskodawcy w tym zakresie, tym bardziej, iż system umożliwiający taką weryfikację nie został uruchomiony. (...)* (dowód: akta kontroli str. 314-315)

W 18 spośród ww. 30 spraw ROPS korzystał z udostępnionych w Systemie SR formularzy unijnych F003 – *Decyzja w sprawie kompetencji*. (dowód: akta kontroli str. 250-251)

ROPS nie weryfikował danych z wykorzystaniem Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej. Wnioski o udostępnianie informacji składane były do powiatowych urzędów pracy za pośrednictwem tradycyjnej poczty. W latach 2014-2015 ROPS wystąpił z 546 wnioskami o udostępnienie informacji do powiatowych urzędów pracy. (dowód: akta kontroli str. 252)

²⁴ Badane sprawy wpłynęły do ROPS w dniach od 27 października do 26 listopada 2015 r.

²⁵ Dz. U. z 2015r poz.114 zm.

2.2. W latach 2014-2015 ROPS nie występował do CEPIK, z wnioskami o pozyskanie informacji. (dowód: akta kontroli str. 253)

2.3. ROPS nie prowadził korespondencji za pośrednictwem poczty elektronicznej systemu Emp@tia. Pracownicy ROPS nie wysyłali żadnej korespondencji tą drogą. Do ROPS nie wpłynęła żadna korespondencja za pośrednictwem systemu Emp@tia, w tym również wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych. W dzienniku zdarzeń systemu Emp@tia pierwszą próbę odbioru poczty odnotowano 17 listopada 2015 r. W 2014 roku do ROPS wpłynęło ogółem 3.125 wniosków, a do 3 grudnia 2015 r. – 2.704 wnioski.

Dyrektor ROPS wyjaśniła: *w okresie od 27 października do 31 grudnia 2015r. nie była prowadzona korespondencja za pośrednictwem poczty elektronicznej systemu Emp@tia, ponieważ ROPS nie dysponuje wiedzą nt. ośrodków podłączonych do CSIZS. Pozyskanie informacji o podłączeniu jednostki do systemu możliwe jest na poziomie tworzenia korespondencji, co znacznie wydłuża czas prowadzenia postępowania. Ponadto zgodnie ze schematem przedstawionym w Podręczniku użytkownika systemu dziedzinowego Świadczenia Rodzinne, przesyłka elektroniczna do innych jednostek odbywa się również za pośrednictwem elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (e-PUAP) przy użyciu Systemu. Proces wysyłki elektronicznej w ROPS odbywa się bezpośrednio z platformy e-PUAP.* (dowód: akta kontroli str. 249, 484, 498)

Urząd posiadał elektroniczną skrzynkę podawczą, o której informacje oraz link do niej znajdowały się w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej www.bip.sejmik.kielce.pl. Strona główna e-Urzędu znajdowała się pod adresem www.peu.wrota-swietokrzyskie.pl/pub/Welcome.action. Z zakresu działalności ROPS w e-Urzędzie były dostępne następujące usługi:

- odwołanie od decyzji wydanej przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych;
- oświadczenie ogólne o sytuacji rodziny;
- oświadczenie o pouczeniu zgłaszania wszelkich zmian o sytuacji rodziny;
- wniosek o odroczenie terminu płatności kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych przypisanych do zwrotu decyzją Marszałka Województwa Świętokrzyskiego;
- wniosek o rozłożenie na raty kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych przypisanych do zwrotu decyzją Marszałka Województwa Świętokrzyskiego;
- wniosek o umorzenie (w całości lub w części) kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych przypisanych do zwrotu decyzją Marszałka Województwa Świętokrzyskiego.

W latach 2012-2015 (do 7 grudnia 2015 r.) beneficjenci nie składali wniosków o udzielenie pomocy z wykorzystaniem elektronicznej skrzynki podawczej, a ROPS nie wydawał tą drogą decyzji. (dowód: akta kontroli str. 107, 124-125, 170, 192, 254-276)

Na stronie internetowej www.empatia.mpips.gov.pl/web/piu/dostepne-wnioski zostały zamieszczone wzory:

- wniosku o umorzenie należności (w całości lub w części), rozłożenie na raty spłaty należności, odroczenie terminu płatności, w związku z nienależnie pobranym świadczeniem;
- odwołania od decyzji. (dowód: akta kontroli str. 533-535)

2.4. Po podłączeniu systemu dziedzinowego do CSIZS nie nastąpiło zasilanie CBB danymi zgromadzonymi w systemie (brak informacji w dzienniku zdarzeń). CBB był na bieżąco zasilany danymi beneficjentów, których sprawy były rozpatrywane po podłączeniu Systemu SR do CSIZS. System dziedzinowy automatycznie przysyłał dane o beneficjentach do CBB. W badanym okresie²⁶ nie wystąpiły przerwy w komunikacji pomiędzy System SR i CBB.

²⁶ Badanie przeprowadzono na podstawie dziennika zdarzeń dla integracji z systemem Emp@tia za okres od 27 października (od podłączenia) do 28 grudnia 2015 r.

Według danych wynikających z rejestru *Informacje wysłane do CBB System SR* do dnia 28 grudnia 2015 r. podjął próbę wysłania do CBB 6.674 informacji o beneficjentach, z powyższej liczby 6.255 informacji zostało wysłanych (93,72% ogółu) a 419 informacji nie zostało wysłanych (6,28%).

W dzienniku zdarzeń dla systemu Emp@tia znajdującym się w Systemie SR dla następujących zdarzeń od czasu podjęcia nieskutecznej próby wysyłki minęło więcej niż 7 dni:

- [CBB] Aktualizuj Beneficjenta SR - 282 przypadki;
- [CBB] Udostępnij Dane Osoby – 2 przypadki;
- [CBB] Weryfikuj Występowanie Osoby – 12 przypadków.

We wszystkich powyższych przypadkach program podjął, po jednej próbie, wysyłkę informacji.

W Systemie SR, w ustawieniach systemowych, została ustawiona godzina 17.00 jako godzina codziennego sprawdzenia niezgodności wykrytych w CBB. Dla zdarzenia ([CBB] *Pobierz Niezgodności Danych SD*) w dzienniku zdarzeń dla systemu Emp@tia pojawiał się status zdarzenia: *Niewysłane*, w całym badanym okresie. (dowód: akta kontroli str. 249, 277)

Administrator lokalny wyjaśnił m.in., że: *nie podjęto żadnych działań w przedmiotowym zakresie z następujących powodów:*

- *nie mam wiedzy jakie jest pożądane działanie programu i kiedy można uznać, iż działa on poprawnie, a kiedy nie (brak jakichkolwiek szkoleń);*
- *nikt z użytkowników merytorycznych systemu SR pracujących w ROPS nie zgłaszał mi żadnych problemów w związku z połączeniem z systemem Emp@tia.* (dowód: akta kontroli str. 328)

W przypadku 5.945 informacji na 6.255 informacji przesłanych, (95,05%) CBB potwierdziło stan zgodny z systemem dziedzinowym. ROPS otrzymał 215 komunikatów dotyczących korekt informacji wymaganych przez CBB. Wszystkie żądania korekt dotyczyły stosowania spacji pomiędzy numerem i literą w numerze posesji (CBB dopuszczał w numerze domu łańciskowe litery, cyfry, ukośniki oraz myślniki). Pracownicy ROPS nie dokonali żadnej korekty informacji. (dowód: akta kontroli str. 249)

W badanym okresie, w rejestrach Systemu SR, nie odnotowano przypadków niezgodności wykrytych przez CBB oraz niezgodności zgłoszonych do CBB. (dowód: akta kontroli str. 126-127, 249)

Zakres danych przekazywanych do CBB z Systemu SR ustalono na podstawie 20 zdarzeń przesłanych do CBB, w tym pięciu zdarzeń dotyczących beneficjentów, których sprawy zakończyły się odmową przyznania świadczeń. W przypadku spraw, które zakończyły się przyznaniem świadczenia System SR przekazywał do CBB następujące dane: numer sprawy, datę wniosku, imię i nazwisko wnioskodawcy, płeć, dane adresowe (miejscowość, ulica, numer domu, poczta), numer i serię dowodu osobistego, PESEL, datę urodzenia, rodzaj pomocy, wartość pomocy, okres na jaki pomoc przyznano, czy przeprowadzono wywiad środowiskowy. Natomiast w przypadku spraw, które zakończyły się odmową przyznania świadczeń System SR przekazywał do CBB następujące dane: numer sprawy, datę wniosku, rodzaj wnioskowanej pomocy, dane adresowe (miejscowość, ulica, numer domu, poczta), powód odmowy przyznania świadczenia. (dowód: akta kontroli str. 278-297)

2.5. MPiPS pismem znak: DSR-I-074-540-1-AK/14 z 28 września 2014 r. poinformowało Marszałka, że wprowadzenie w systemie *Adopcja* danych zasilających powinno nastąpić w terminie dwóch miesięcy od dnia potwierdzenia przez GIODO rejestracji zgłoszenia aktualizacji zbioru danych osobowych. (dowód: akta kontroli str. 382-383, 462-464)

MPiPS pismem znak: DSR.I.8304.22.2015.AK z dnia 9 października 2015 r. wystąpiło do Marszałka z wnioskiem o zgłoszenie przez ŚOA do GIODO aktualizacji zbioru danych osobowych przetwarzanych przez ŚOA. Marszałek w dniu 29 października 2015 r. przesłał

do GIODO wniosek o wpisanie zbioru danych osobowych o nazwie: *Wojewódzki Bank Danych o Dzieciach Oczekujących na Przysposobienie* oraz w tym samym dniu poinformował o tym MPiPS. Do zakończenia kontroli ŚOA nie otrzymał z GIODO potwierdzenia aktualizacji zmian w ww. zbiorze danych osobowych i w związku z tym nie mógł wprowadzić do aplikacji *Adopcja* danych zasilających. (dowód: akta kontroli str. 391-399, 462-464)

Pracownicy za pomocą aplikacji CAS sporządzali sprawozdania jednorazowe i kwartalne, wykorzystywali zgromadzone dane do opracowania corocznej oceny zasobów pomocy społecznej oraz do analizy danych na potrzeby opracowania, monitoringu oraz aktualizacji wojewódzkich programów z obszarów polityki społecznej. Pracownicy ROPS m.in. wprowadzali dane ze *Sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania przez samorząd województwa zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej*, przekazywanych do ROPS w wersji papierowej przez ŚOA. ROPS był w posiadaniu m.in. *Instrukcji scalania tożsamości kont użytkowników CAS* oraz *Instrukcji wczytywania/wypełniania i przekazywania sprawozdań resortowych w CAS* (do 31 grudnia 2013 r. ROPS korzystał z *Instrukcji rejestrowania w SAC użytkowników, składających sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej*). (dowód: akta kontroli str. 244-245, 410-448, 477-479)

ŚOA w badanym okresie sporządzał wersje papierowe *Sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania przez samorząd województwa zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej*, które w takiej postaci przekazywane były do ROPS. Bez potrzeby korzystania ze zbiorów danych osobowych oraz z Projektu Emp@tia, pracownicy ROPS wprowadzali dane z tych sprawozdań do systemu CAS i poprzez ten system przekazywali je do WPS ŚUW (nie przekazywano sprawozdań w wersji papierowej). W okresie od 17 lutego 2014 r. do 29 lipca 2015 r. w systemie CAS odnotowanych zostało łącznie sześć półrocznych ww. sprawozdań z okresu od II półrocza 2012 r. do I półrocza 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 400-408, 410-421, 449-461, 532)

Uprawnienia do Platformy Informacyjno-Usługowej (dalej: PIU) posiadało 18 pracowników Urzędu. Oględzin PIU dokonano dla zalogowanych jak i niezalogowanych użytkowników. Informacje znajdujące się na ww. stronie internetowej były identyczne w przypadku oglądania strony przez osobę zalogowaną (posiadającą stosowne uprawnienia) oraz osobę niezalogowaną. Dla osoby zalogowanej dodatkowo w *Panelu sterowania* dostępne były trzy zakładki: *Moje konto*, *Moje zadania przepływu pracy* oraz *Moje zgłoszenia*. W zakładce *Moje konto* znajdowały się informacje o użytkowniku oraz jego rolach (uprawnieniach). W zakładce *Moje zadania przepływu pracy* zadania dzielą się na oczekujące i zakończone. [...] ²⁷, koordynator w Oddziale Koordynacji Świadczeń Rodzinnych, nie miała przydzielonych żadnych zadań. W zakładce *Moje zgłoszenia*, która dzieliła się na zgłoszenia oczekujące i zakończone nie było żadnych zgłoszeń. W PIU w zakładce *Pomoc społeczna* znajdowała się zakładka *e-learning*. Podczas próby otworzenia zakładki *e-learning* (www.szkozenia.standardpomocy.pl) dla użytkownika zalogowanego pojawiał się komunikat „*Nie odnaleziono serwera*”, a dla użytkownika niezalogowanego pojawiał się komunikat „*Nie można wyświetlić tej strony*”. (dowód: akta kontroli str. 118, 298-303)

2.6. W dzienniku zdarzeń dla systemu Emp@tia znajdującym się w Systemie SR nie wystąpiły przerwy we wpisach świadczące o przerwach w komunikacji lub awariach systemu. Również Administrator lokalny nie poinformował o występowaniu przerw lub awarii. (dowód: akta kontroli str. 249, 328)

2.7. Odnośnie udostępnionych funkcjonalności systemu Emp@tia, Dyrektor ROPS wyjaśniła: *w okresie od zgłoszenia gotowości do podłączenia Urzędu – ROPS w obszarze: Świadczenia Rodzinne do CSIZS, tj. od 29 września 2015r. do 31 grudnia 2015r. możliwość pozyskiwania danych z CSIZS jest niewielka i niewystarczająca przy*

²⁷ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

rozpatrywaniu prowadzonych spraw – głównie świadczeń rodzinnych, przez pracowników Oddziału Koordynacji Świadczeń Rodzinnych. Ponadto z systemu EKSMOoN można uzyskać jedynie informacje dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności wydawanych przez wojewódzkie i powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. W myśl art. 3 pkt. 20 i pkt 21, w związku z art. 16 ust. 2 i art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych prawo do świadczeń opiekuńczych przysługuje również osobom, których stopień niepełnosprawności został określony na podstawie innych przepisów.

Natomiast odnośnie usprawnienia pracy przez podłączenie ROPS do CSIZS Barbara Jakacka-Green wyjaśniła: z uwagi na krótki okres czasu, jaki upłynął od podłączenia Urzędu – ROPS do platformy Emp@tia, pracownicy Oddziału Koordynacji Świadczeń Rodzinnych nie posiadali możliwości zweryfikowania czy udostępnione aplikacje i systemy usprawniły oraz skróciły czas pracy, a także zmniejszyły koszty związane z rozpatrywaniem spraw. Możliwość pozyskiwania danych z CSIZS dla ROPS na tym etapie jest niewielka i niewystarczająca dla rozpatrzenia prowadzonych spraw. W celu usprawnienia pracy ROPS - Oddział Koordynacji Świadczeń Rodzinnych przesyła pisma urzędowe i wnioski za pośrednictwem elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (e-PUAP) do: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Urzędów Miasta i Gmin, Urzędu Stanu Cywilnego, Ośrodków Pomocy Społecznej. Działania te skracają pozyskiwanie informacji z innych jednostek administracyjnych oraz obniżają koszty korespondencji, a tym samym prowadzenia spraw. (dowód: akta kontroli str. 316-324)

2.8. Do 4 stycznia 2016 r. ROPS nie ujawnił przypadków wyłączenia świadczeń (ani ich nie udaremnił) przy wykorzystaniu funkcjonalności aplikacji i systemów udostępnionych w wyniku realizacji projektu Emp@tia. (dowód: akta kontroli str. 317)

2.9. MPiPS nie żądał udzielenia informacji na temat wdrożenia produktów projektu Emp@tia oraz wykorzystania funkcjonalności tego projektu, a ROPS nie udzielał informacji w tym zakresie. (dowód: akta kontroli str. 475-476)

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na niedokonaniu korekt informacji przez pracowników ROPS, pomimo otrzymania 215 komunikatów w tej sprawie, wymaganych przez CBB. Wszystkie żądania korekt dotyczyły stosowania spacji pomiędzy numerem i literą w numerze posesji (CBB dopuszczał w numerze domu łąćńskie litery, cyfry, ukośniki oraz myślniki). (dowód: akta kontroli str. 249)

Dyrektor ROPS wyjaśniła: dnia 30 grudnia 2015r. na stronie internetowej firmy SYGNITY S.A. <http://www.public.sygnity.pl/zabezpieczenie-spoleczne/sr-fa-st-dm> pojawił się opis współpracy Oprogramowania SR i FA z Centralnym Systemem Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego Emp@tia. W instruktażu Współpraca Oprogramowania do Obsługi Świadczeń Rodzinnych (SR) i Funduszu Alimentacyjnego (FA) z Centralnym Systemem Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego (CSIZS) Emp@tia zostały udostępnione informacje dotyczące sposobu wprowadzania korekt informacji wymaganych przez Centralną Bazę Beneficjentów. Dnia 04 stycznia 2015r. pracownicy Oddziału Koordynacji Świadczeń Rodzinnych ROPS zostali zobligowani do przesyłania za pośrednictwem programu dziedzinnowego Świadczenia Rodzinne korekt wymaganych przez CBB. Obecnie korekty wymaganych informacji są systematycznie przesyłane za pośrednictwem systemu dziedzinnowego. (dowód: akta kontroli str. 484, 495-497)

Ocena częściowa

ROPS został podłączony do CSIZS dopiero 26 października 2015 r. Tego dnia rozpoczęto wdrażanie wykorzystywania funkcjonalności Emp@tii w Systemie SR, jednak do rozpoczęcia niniejszej kontroli nie ze wszystkich funkcjonalności pracownicy ROPS korzystali a niektóre funkcjonalności nie działały (weryfikacja w ZUS i CEPIK). ROPS nie wykorzystywał poczty systemu Emp@tia, jednak do ROPS nie wpłynęła żadna wiadomość tą drogą. Dopiero podczas kontroli, ROPS rozpoczął dokonywanie korekt informacji wymaganych przez CBB, w związku z otrzymanymi komunikatami z CBB. W związku z brakiem informacji GIODO o zarejestrowaniu aktualizacji zbiorów danych osobowych, nie

wprowadzano danych do aplikacji *Adopcja*. Pracownicy ROPS korzystali natomiast z aplikacji CAS do sporządzania analiz i sprawozdań.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁸, w związku z podjętymi działaniami w celu usunięcia nieprawidłowości, nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Kielce, dnia stycznia 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Dyrektor
Grzegorz Walendzik

.....
Podpis

Piotr Fatalski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

Jan Warszawski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

²⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096